

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Mesaj de felicitare cu prilejul Sfintelor Sărbători de Paști

Oleg BALAN,
rector al
Academiei de
Administrare Publică,
doctor habilitat,
profesor universitar

Învierea Domnului, eveniment unic în istoria lumii, este sărbătoarea noastră de suflet, care ne întărește credința creștină, ne de speranță și iertare. Sfintele Sărbători de Paști ne reamintesc să fim mai buni, mai înțelegători, să ne bucurăm de prezența duhovnicească a celor dragi și apropiați.

Cu acest minunat și divin prilej, adresez colectivului Academiei de Administrare Publică felicitări și sincere urări de bine, doresc ca minunea învierii lui Iisus Hristos să dăinuie în inimile voastre, să vă lumineze viața și să vă aducă cele patru taine di-

vine: încredere, lumina, iubire și speranță. Aceste sărbători înălțătoare să Vă fie ca o lumină călăuzitoare în misiunea D-voastră nobilă de pregătire a adevăraților profesioniști în domeniul administrației publice, o dăruire deplină și din inimă întru realizarea dezideratului național de integrare europeană a țării noastre.

Sfânta zi a Învierii Domnului să vă deschidă o viață nouă, presărată de flori, zâmbete și speranță, să vă fie luminată calea, să vă întărească în credință și speranță, sănătatea și fericirea să persiste veșnic în preajma D-voastră, iar făclia iubirii să nu vă dispară niciodată din suflet.

Bucuria nemărginită a Învierii Domnului să sălășluiască întru noi, iar Iisus Hristos, Cel ce cu moarte pre moarte a călcat, să reverse asupra noastră belșug de bucurii duhovnicești și peste toate buna sporire, pace în suflet și în gând.

Fie ca Lumina Sfântă a Învierii să coboare în sufletele și în inimile D-voastră și cu sufletul curat să spunem împreună HRISTOS A ÎNVIAT!

Un Paște fericit alături de cei dragi!

De Învierea Domnului

De Învierea Domnului de Sus
Pogoară-n jururi îngerii cerești
Și-nalță Imn nemorții lui Iisus
Și Căii lui pe care-n veci pășești

Un Cânt fără cuvinte din Cuvânt
Se cerne pe întinderea Cerească
Și-auzi cum înfloarește visul sfânt
Al lacrimii din Limba Românească

De fericire nu încapi în son
Și-admiri Înaltul ce-azurește-n Dor
Comorile ce fără grai plocon
Ți le întind prin ele să nemori

De Învierea Domnului revezi
Natura cum renaște din mister
Și verdele prin care ai dovezi
Că noi venim din Dragoste din Cer

Ce dalb avânt pe fulgii duși de stele
Când pomi împodobiți de necuvinte
Surăd amiezii și-n a lor tăcere
Respiră veșniciile preasfinte

Din răsărit pân la apus de soare
Legenda nevăzută-n sine-i Rai...
Și doar speranța e a ta salvare
Că-n ea de Creatorul nostru dai

De Învierea Domnului pe lume
Cuvântă Ne-nceputul încreat
Când inima se roagă de-al Lui Nume
Trecutu-n viitor ce-a preschimbat

De Învierea Domnului de Sus
Pogoară-n jururi îngerii sublim
Ce-nalță Imn Nemorții lui Iisus
Și Căii Lui pe care-n veci pășim...

Tudor PALLADI

Congresmeni americani în vizită la Președinție

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut o întrevedere cu o delegație a congresmenilor americani, condusă de David Price, șeful grupului de parteneriat pentru democrație din cadrul Camerei Reprezentanților a Congresului SUA, copreședinte al grupului de

prietenie moldo-american, aflat în țara noastră cu o vizită de documentare. La întrevedere a participat ambasadorul SUA în Republica Moldova, E.S. Dereck J. Hogan.

În cadrul discuției, părțile au făcut un schimb de opinii cu privire la relațiile bilaterale dintre Republica Moldova și SUA, situația politică internă în urma alegerilor parlamentare din 24 februarie curent.

Șeful statului a subliniat importanța pe care o atribuim relațiilor bilaterale cu Statele Unite ale Americii, apreciind buna cooperare în toate domeniile de interes comun. Inter-

locutorii au fost unanimi în opinia că potențialul economic și investițional al relațiilor bilaterale nu este valorificat pe deplin, optând pentru conjugarea eforturilor în acest sens. De asemenea, Igor Dodon a exprimat gratitudine pentru suportul și asistența tehnică oferită de SUA Republicii Moldova.

În cadrul discuțiilor cu privire la diferendul transnistrean, Președintele țării a menționat necesitatea susținerii eforturilor țării noastre de către reprezentanții SUA în procesul de reglementare a conflictului transnistrean și continuare a negocierilor în formatul „5+2” în vederea identificării unei soluții politice pentru problema transnistreană cu respectarea statutului constituțional de neutralitate și a integrității teritoriale a Republicii Moldova.

În final, Igor Dodon a expus poziția Președintelui privind promovarea unei politici externe echilibrate și a informat oficialii americani că instituția prezidențială a elaborat un amplu pachet de propuneri „Pachetul Comprehensiv pentru Moldova”, care a fost prezentat în cadrul Conferinței pentru Securitate de la Munchen, unde au participat inclusiv experți din SUA.

Ediția a II-a a jocului intelectual pentru tineri „Cunoaște-ți Parlamentul”

Legislativul a organizat a doua ediție a jocului intelectual „Cunoaște-ți Parlamentul”. Tinerii erudiți din toată țara și-au testat cunoștințele despre activitatea Parlamentului. Echipele participante au fost selectate în cadrul concursurilor regionale „Cunoaște-ți Parlamentul”, desfășurate pe parcursul lunii martie curent. 30 de elevi erudiți din Hâncești, Ungheni, Drochia, Comrat și Chișinău au răspuns la o serie de întrebări despre istoricul și activitatea Parlamentului.

Echipele participante la concurs au fost salutate și încurajate de către deputații Otilia Drăguțanu, Dumitru Alaiba și Petru Jardan.

Fiecare dintre cele 5 echipe a parcurs un traseu format din muzeul Parlamentului, bibliotecă, sala pentru conferințe de presă, sala Europei, sala de ședințe și sala de ședințe plene. În fiecare sală îi aștepta câte o probă prin care erau testate atât cunoștințele participanților, cât și abilitățile de lucru în echipă. Răspunsurile echipelor au fost punctate de un juriu, constituit din funcționari din cadrul Secretariatului Parlamentului.

Punctajul maxim a fost acumulat de echipa „Iris” de la liceul „Dante Alighieri” din capitală. Secretarul general-adjunct al Parlamentului, Igor Klipii, a felicitat echipele și le-a înmănat certificate de participare la concurs.

Jocul intelectual pentru tineri „Cunoaște-ți Parlamentul” a fost organizat în parteneriat cu Clubul Moldovenesc de Jocuri Intelectuale și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. La concurs au participat echipele: „Iris” (liceul „Dante Alighieri”, municipiul Chișinău), „Hyperion” (liceul „Mihai Eminescu”, municipiul Comrat), „ELCA” (liceul „Mihail Sadoveanu”, municipiul Hâncești), „Meritocrații” (liceul „Mihai Eminescu”, orașul Drochia) și „Erudiții” (liceul „Mihai Eminescu”, municipiul Ungheni).

Întrevedere Pavel Filip – Daniel Ioniță

Primul-Ministru Pavel Filip a avut, recent, o întrevedere cu ambasadorul României în Republica Moldova, Daniel Ioniță. Oficialii au discutat despre proiectele comune în derulare, dar și despre cele care urmează a fi implementate. Printre proiectele bilaterale de interes

major au fost evidențiate construcția gazoductului Ungheni-Chișinău, interconexiunea rețelilor electrice, dezvoltarea infrastructurii și eliminarea tarifelor la roaming dintre cele două state.

În context, premierul a menționat că implementarea proiectelor agreeate de Guvernele de la Chișinău și București și incluse în Foia de Parcurș va dinamiza și mai mult dialogul bilateral.

Totodată, Pavel Filip a spus că Republica Moldova mizează în continuare pe susținerea României, inclusiv pe perioada deținerii Președinției la Consiliul Uniunii Europene.

X X X

Locuitorii din Zubrești, Strășeni, se vor bucura de o infrastructură mai bună, aici fiind implementate concomitent mai multe proiecte. Aflat în vizită în această localitate, Primul-Ministru Pavel Filip a discutat cu localnicii și s-a interesat de problemele lor. Oamenii sunt mulțumiți că acum se pot deplasa pe un drum bun spre biserica din sat. Acesta a fost reparat anul trecut în cadrul programului „Drumuri bune”.

„Anul acesta avem de construit de două ori mai multe drumuri decât anul trecut. Guvernul a alocat pentru aceasta circa 1,9 milioane de lei. Vom continua cu proiecte concrete în fiecare localitate, pentru a soluționa problemele oamenilor”, a menționat șeful Executivului.

Pe 23 aprilie curent, a avut loc ședința ordinară a Senatului Academiei de Administrare Publică, prezidată de președintele acestuia, rectorul Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, în cadrul căreia au fost examinate chestiunile privind activitatea instituției.

Pe prima chestiune de pe ordinea de zi a ședinței - „Cu privire la activitatea financiară a Academiei de Administrare Publică în anul 2018” – a raportat Elena ANDRONOVICI, șef Direcție planificare și evidență contabilă, care a făcut bilanțul anului financiar precedent privind veniturile și cheltuielile bugetare și extrabugetare.

Prim-prorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, a prezentat informația „Cu privire la aprobarea Regulamentului normării activității științifico-didactice în cadrul Academiei de Administrare Publică”, referindu-se la modificările actului normativ în conformitate cu Sistemul de Management al Calității, al legislației în do-

Ședința Senatului Academiei

meniu, a numărului de ore didactice, scopul fiind de a asigura calitatea procesului de studii în subdiviziunile Academiei.

Un alt subiect pus în discuție a fost „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea procesului de susținere a tezelor de doctorat în cadrul Academiei de Administrare Publică”, informația fiind prezentată de prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, care a menționat că Regulamentul a fost examinat la ședința Consiliului Științific al Academiei. Regulamentul respectiv are ca obiectiv sta-

bilirea cadrului instituțional de reglementare a procesului de organizare și desfășurare a susținerii tezelor de doctorat, promovarea și garantarea respectării procedurilor de evaluare și susținere publică a tezelor de doctorat în Academia de Administrare Publică.

Rectorul Oleg Balan a prezentat informația „Cu privire la modificarea Regulamentelor de organizare și funcționare a subdiviziunilor structurale ale Academiei”, care a subliniat că restructurarea de organizare și funcționare a Academiei a intervenit în contextul noii legislații salariale, fiind redenumite subdiviziunile

instituției și urmând a fi elaborate noile fișe de post.

A fost examinată, de asemenea, chestiunea „Cu privire la organizarea conferinței „Teoria și practica administrării publice”, care urmează să se desfășoare pe 17 mai curent, fiind consacrată Zilei Academiei. Informația a fost prezentată de Silvia DULSCH, doctor, conferențiar universitar, șef Direcție știință și doctorat, care s-a referit la mersul pregătirilor către evenimentul respectiv.

Senatul Academiei, la propunerea rectorului Oleg Balan, a adoptat hotărârea de a conferi titlul onorific „Doctor Honoris Causa” al Academiei de Administrare Publică dlui Iordan Gheorghe BĂRBULESCU, profesor universitar, doctor, președinte al Senatului Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNS-PA) din București, România, având o contribuție însemnată în stabilirea relațiilor de colaborare dintre AAP și SNSPA.

Cor. F. P.

Reprezentantul Academiei a participat la Conferința Națională organizată de Camera Națională a Cărții

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, în comun cu Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, Uniunea Editorilor din Moldova și Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDS), au desfășurat pe 18 aprilie curent, în incinta Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei, Conferința Națională „Sistemul editorial național – Camera Națională a cărții: interacțiuni și paradigme”.

Scopul Conferinței l-a constituit abordarea de perspectivă a modificărilor la Legea cu privire la activitatea editorială nr. 939/2000, orientarea pentru cooperare și integrare în planurile editoriale naționale și internaționale, precum și crearea unui mediu benefic de comunicare profesiona-

lă: editori – CNC – potențiali parteneri.

În calitate de participanți ai Conferinței au fost mai mulți editori, manageri ai editurilor, tipografiilor și instituțiilor cu activitate editorială. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la acest for de Mihai MANEA, șef al Secției activitate editorială.

Andrei CHISTOL, Secretar de Stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a adresat participanților la Conferință un mesaj inaugural, în care a subliniat importanța activității prodigioase desfășurate de CNC, precum și grija permanentă, pe care o manifestă Ministerul și Guvernul Republicii Moldova editării de carte.

Renata COZONAC, director general al Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova, s-a referit în evoluarea sa asupra

situației la zi a Depozitului Legal, pronunțându-se și asupra unor indicatori de performanță ai statisticii editoriale naționale, precum și asupra sistemelor internaționale de numerotare – ISBN, ISMN, ISSN, oferte-

vian ROȘCA, colaboratoarele CNC Valentina CHITOROAGĂ, formator, și Efimia MACRINICI, șef secție.

Conferința Națională a reiterat misiunea Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova de a administra

lor inovative ale CNC pentru sistemul editorial.

Asupra agendei Conferinței s-au mai pronunțat directorul editurii „Litera” Anatol VIDRAȘCU, scriitoarea Renata VEREJANU, directorul tipografiei „Print Caro” Octa-

în cel mai adecvat mod patrimoniul documentar național de publicații și de a promova producția editorială din Republica Moldova pentru întreaga comunitate.

Cor. F. P.

Ministrul plenipotențiar al Ambasadei Statului Qatar în Republica Moldova în vizită la Academie

Pe 17 aprilie curent, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de documentare Ministrul plenipotențiar al Ambasadei Statului Qatar în Republica Moldova, Hamad Rashid Al-ATHBA, care a avut o întrevedere cu rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat,

profesor universitar. La întâlnire au participat prim-prorectorul Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, și Dinu MANOLE, șef al Direcției relații internaționale.

Întrevederea a început cu o scurtă prezentare a Academiei de Administrare Publică, rectorul referindu-

se la relațiile de cooperare anterioare, la vizita pe care a întreprins-o în Qatar. În context, a menționat vizita la Academie a Ambasadorului precedent al Qatarului în Republica Moldova, care a ținut prelegeri în fața masteranzilor, a colaboratorilor Academiei. Acum a venit timpul de a consolida aceste relații de interes comun.

Hamad Rashid Al-Athba a informat, la rândul său, că în țara sa sunt instituții similare de pregătire a funcționarilor de stat, făcând o mică prezentare a sistemului de instruire în domeniu.

Părțile au convenit de a se consulta în continuare referitor la stabilirea unei colaborări reciproc avantajoase între instituțiile din ambele țări, ce ar include acorduri de cooperare, schimb de profesori și studenți, parti-

cipare la diverse simpozioane, conferințe științifice naționale și internaționale, precum ar fi conferința din mai de la Chișinău cu prilejul Zilei Academiei de Administrare Publică, alte activități.

În încheierea vizitei, însoțit de rectorul Oleg Balan, Ministrul plenipotențiar a luat cunoștință de sălile de studii, de baza tehnico-materială modernă a Academiei, a mers pe la cursurile de dezvoltare profesională, dând o înaltă apreciere posibilităților și potențialului instituției ce asigură pregătirea și instruirea profesionistă a funcționarilor publici, pledând pentru o diversă colaborare între instituțiile de profil din Republica Moldova și Statul Qatar.

Ion AXENTI

Însoțiți de reprezentanții organizațiilor USAID Moldova, ai Programului „Comunitatea Mea” și IREX (SUA), funcționarii publici din comunitățile-partenere ale programului au avut posibilitatea de a interacționa cu colegii din primăriile orașelor Gdansk și Cracovia pentru a prelua experiența lor în implementarea proiectelor de infrastructură și de îmbunătățire a serviciilor publice, utilizând metodele de planificare a investițiilor capitale și a planificării financiare multianuale.

În prima zi a vizitei, participanții au făcut cunoștință cu echipa de management a stadionului Energa din Gdansk, care a fost recent construit. Gazdele au făcut mai multe prezentări în cadrul cărora au fost descrise etapele de planificare și construcție a stadionului, un accent important fiind pus pe procesul complex de planificare a investițiilor pentru realizarea proiectu-

lui și pe instrumentele de asigurare a transparenței și calității procesului decizional.

La fel, participanții au vizitat o stație modernă de epurare a apelor uzate din Koscierzyna, Gdansk. Stația este gestionată de o întreprindere municipală care prestează servicii pentru 24 de mii de locuitori.

Următoarea zi a fost dedicată tematicii privind stabilirea parteneriatelor publice-private de succes între primărie și alți actori comunitari, abordată în cadrul vizitei la primăria orașului Sopot, Gdansk. Primăria, în parteneriat cu o bancă și un agent economic local, au creat un proiect de modernizare a centrului istoric al orașului. Proiectul

Vizită de studiu în Polonia

În cadrul Programului „Comunitatea Mea”, susținut de USAID Moldova și implementat de IREX, în aprilie curent, a fost organizată o vizită de studiu pentru reprezentanții primăriilor municipiilor Comrat, Strășeni, Cahul și Ungheni, precum și ai Ministerelor Finanțelor și Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în orașele Gdansk și Cracovia din Polonia.

a cuprins renovarea falezelor, construirea unui mall și a unui hotel, amenajarea spațiilor de parcare. Acest proiect a stimulat turismul local, devenind un motor economic și un producător de profit atât pentru primărie, cât și pentru investitorii privați. Un alt exemplu, este proiectul de modernizare a serviciilor de transport din orașul Koscierzyna, Gdansk. Primăria a semnat un acord

de parteneriat public-privat cu un agent economic local pentru a presta servicii de transport moderne dar și gratuite. Proiectul a fost posibil grație veniturilor care se colectează din taxele locale.

Tatiana RUSU,
specialist comunicare,
Programul
„Comunitatea mea”

Ziua profesională a bibliotecarului la Academie

Ziua profesională a bibliotecarului, marcată în fiecare an pe 23 aprilie, fiind și Ziua națională de sensibilizare privind bibliotecile, precum și Ziua internațională a cărții și dreptului de autor, în 2019 s-a desfășurat cu genericul „Anul promovării bibliotecii în comunitate”, ceea ce determină rolul notoriu al bibliotecii și bibliotecarului ca parteneri indispensabili în procesul de instruire, cercetare și dezvoltare profesională continuă, ceea ce se referă, în totalitate, și la Biblioteca Academiei de Administrare Publică.

La evenimentul, organizat cu acest prilej, la biblioteca Academiei s-au întrunit

accesare a informației”, „Baze de date locale, naționale și internaționale accesibile în Biblioteca AAP”, „Repozitoriul instituțional AAP – platforma de promovare a rezultatelor cercetărilor științifice în domeniul teoriei și practici administrării publice”, „Resurse informaționale abonate în cadrul Consorțiului REM”, „EBSCO – furnizorul principal al bazelor de date academice din întreaga lume”.

Aceste realizări ale bibliotecii Academiei sunt rezultatul muncii unui colectiv de bibliotecari profesioniști care se dedau cu dăruire activității desfășurate.

Din anul 2001 până în prezent, director al Bibliote-

inovativi, a asigurat performanțele de astăzi ale bibliotecii Academiei.

Statisticiana Elizaveta BORODIN menține într-o ordine exemplară toate procesele de evidență a activităților și serviciilor din cadrul bibliotecii, este responsabilă de organizarea și gestionarea colecțiilor, în același timp prestand și servicii de asistență informațională și documentară în relațiile cu publicul.

Inginerul programator Sergiu CARCEA a contribuit la constituirea, organizarea și gestionarea Bibliotecii Electronice și a Centrului Național de Carte și Presă, la implementarea noilor tehnologii electronice în activitatea bibliotecii. Este autorul mai multor servicii moderne pe care le prestează astăzi biblioteca.

Managerul bibliotecii electronice, Igor NEAGA,

este responsabil de prelucrarea analitico-sintetică, clasificarea și catalogarea publicațiilor, prestarea serviciilor moderne de bibliotecă.

Echipa de profesioniști a bibliotecii este mereu cu un pas înainte prin proiectele implementate, precum „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor (LNSS)” și „Modernizarea serviciilor bibliotecii universale”. Ca rezultat, Biblioteca Academiei a devenit parte integrantă a sistemului informațional instituțional care asigură realizarea cu succes a misiunii de asigurare informațională și documentară a procesului didactic.

Cor. F. P.

colaboratori ai Academiei, membri ai comunității academice, reprezentanți ai autorităților publice și societăți civile, alte persoane interesate.

Cei prezenți au luat cunoștință de performanțele și tehnologiile informaționale ale bibliotecii prin multiplele expoziții de carte, printre care „Biblioteca AAP – centru informațional modern în domeniul teoriei și practici administrației publice”, „Achiziții noi în colecția Bibliotecii”, „Biblioteca Academiei în viziunea utilizatorilor” și altele.

Un mare interes pentru participanți au trezit prezentările serviciilor moderne de bibliotecă: „Website-ul bibliotecii Academiei – portal de informare, vizualizare și

cii Academiei este dna Rodica SOBIESKI-CAMERZAN un profesionist în domeniul biblioteconomiei și științei informării care, împreună cu echipa de profesioniști

Academia de Administrare Publică a dat startul activităților de implementare a prevederilor Memorandumului privind crearea Consorțiului științifico-didactic, semnat între Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, Adunarea Populară a Găgăuziei, Academia de Administrare Publică, Universitatea de Stat din Comrat și Agenția de Dezvoltare Regională din Găgăuzia, scopul căruia este aplicarea unui sistem de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici din autonomie, reieșind din necesitățile dezvoltării social-economice a regiunii, întărirea și coordonarea cooperării instituționale, susținerea metodologică și organizatorică a autorităților publice din UTA Găgăuzia privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici.

În acest context, Academia organizează, în perioada 18 aprilie – 25 mai, cursul de formare a formatorilor „Managementul activităților

Managementul activităților de instruire

de instruire”, destinat funcționarilor publici din cadrul autorităților publice din UTA Găgăuzia și cadrelor didactice ale Universității de Stat din Comrat.

Scopul cursului este sporirea competențelor teoretice și practice ale participanților la curs, necesare pentru proiectarea și conducerea eficientă a sesiunilor de instruire a personalului din autoritățile publice.

Cursul este programat în patru sesiuni, în cadrul cărora participanții se vor familiariza cu etapele procesului

de dezvoltare profesională continuă, specificul instruirii adulților, vor cunoaște și exersa metodele participative de instruire, își vor dezvolta abilități de proiectare și elaborare a unei sesiuni de instruire de succes, vor aplica tehnici de comunicare și ascultare activă în procesul de instruire etc.

La inaugurarea cursului au participat: Oleg Balan, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar, Helle Willumsen, expert internațional în dezvoltarea capacităților, Proiectul UE Integrarea UTAG în cadrul

național de dezvoltare regională a Republicii Moldova, Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională.

Sesiunile de instruire sunt susținute de cadrele didactice ale Academiei cu vastă experiență în domeniul instruirii funcționarilor publici și utilizării metodelor andragogice.

Irina CIUTAC
director-adjunct,
Departamentul
dezvoltare profesională

Leadership în administrația publică

Academia de Administrare Publică a organizat, în perioada 16 – 18 aprilie curent, cursul „Leadership în administrația publică”, destinat funcționarilor publici de conducere din cadrul autorităților administrației publice centrale. Cursul s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 121 din 27 februarie 2019 cu privire la comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2019.

Actualitatea tematicii

respectivă este dictată de abordarea contemporană a leadership-ului ca o componentă de bază a unei bune guvernări publice, axate pe performanță și eficiență. Leadership-ul de succes depinde în mod fundamental de interacțiunea dintre cei ce îl urmează pe conducătorul organizației în îndeplinirea obiectivelor acesteia, intervenția conducerii, recunoașterea rezultatelor acestei intervenții și schimbările efective.

Astfel, cursul a urmărit scopul de dezvoltare a

abilităților de conducere prin leadership și amplificarea efectului charismatic în formarea și conducerea echipelor prin influența inteligenței emoționale în leadership.

În cadrul cursului participanții s-au familiarizat cu conceptele fundamentale ale leadership-ului personal, organizațional și de echipă, au analizat diferite stiluri de leadership, au identificat activitățile necesare pentru constituirea echipelor de

succes, vor cunoaște principiile și calitățile unui lider eficient etc.

Cursul a fost prestat de cadrele didactice ale Academiei cu vastă experiență în domeniu, care au stimulat implicarea activă a participanților prin utilizarea metodelor andragogice moderne.

Tatiana NAIZAMBAEV,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Printre doctoranzii primului an de studii de la Academia de Administrare Publică se numără și **Mihail LUPAȘCU, șef al Direcției**

urbanism, construcții și locuințe a Ministerului Economiei și Infrastructurii. Unele reflecții privind activitatea sa de cercetare doctorandul și le expune pentru ziarul „Funcționarul Public”.

Trăim într-o lume în continuă schimbare, iar la asta se adaugă ritmul alert în care se schimbă lucrurile. Indiferent de ce-mi rezervă viitorul, sunt sigur că este necesar să învățăm în fiecare zi din carte și din viață pentru a face ceva bun pentru comunitate, pentru oameni. După cum este și un slogan din holurile Academiei – „Viața toată prin instruire și nicidecum o singură instruire pentru întreaga viață”.

După ce am absolvit Universitatea Tehnică a Moldovei, facultatea „Construcții Industriale și Civile”, am fost președinte al mai multor comisii de atestare a specialiștilor din domeniul proiectărilor și construcțiilor, iar din 2017 activez în cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii, în calitate de șef de direcție. Și am înțeles că pentru o funcție publică sunt necesare cunoștințe în acest domeniu. Ceea ce m-a determinat să fac masteratul la Academia de Administrare Publică, la specializarea Management, în perioada 2016 – 2018. Tema tezei de master a fost **„Managementul construcțiilor în Republica Moldova”**. Scopul și obiectivele lucrării au constat în elaborarea și argumentarea conceptului managementului construcțiilor și promovarea dezvoltării durabile a localităților din Republica Moldova, înaintarea propunerilor de ordin teoretico-aplicativ referitoare la armonizarea politicii din domeniul construcțiilor la politica Uniunii Europene.

Noutatea științifică și valoarea aplicativă a cercetării am axat-o pe viziunile, concluziile și recomandările

efectuate pentru argumentarea armonizării politicii de mediu din Republica Moldova la politica Uniunii Europene și implementarea măsurilor pentru tranziția Republicii Moldova către o economie verde. Consider că cercetările efectuate și recomandările elaborate în această lucrare pot servi drept bază metodologică la identificarea direcțiilor prioritare de creștere a calității mediului în promovarea dezvoltării durabile în Republica Moldova.

În opinia mea, reușita tezei mele de master se datorează profesorilor de la Academie, care m-au învățat și pe care am avut marea ocazie să-i cunosc și să acumulez cunoștințe bogate în domeniul meu de cercetare. Mai mult ca atât, aceasta mi-a amplificat dragostea față de știință și a reînviat dorul de sălile de studii, de lectură și de duminicile petrecute în bibliotecă. Am învățat multe despre mine, despre mediul în care trăim și faptul că prin învățare continuă, prin simplul fapt că îți „investești” timpul, poți avea un impact pozitiv asupra societății, dar și asupra

generației viitoare. M-am descoperit pe mine însumi și ceea ce îmi doream să fac – să-mi depășesc limitele, să cunosc oameni cu aceleași valori. Am fost motivat de dorința de a crește profesional și de a dezvolta anumite direcții de cercetare într-o lucrare mai amplă decât o teză de master. Astfel, am hotărât să nu întrerup studiile la Academie și am aplicat la studiile de doctorat, fiind admis spre marea mea bucurie.

Tema tezei mele de doctor este **„Rolul administrației publice în dezvoltarea durabilă a teritoriilor și așezărilor umane”**, ceea ce, într-un anumit sens, este o continuare a cercetărilor din teza de master. Conducătorul științific al tezei este dl Aurel Sîmboteanu, doctor în științe politice, conferențiar universitar, prorectorul Academiei. Pe această cale țin să-i mulțumesc domniei sale pentru timpul și sfaturile științifice prețioase acordate, adresându-i pe această cale recunoștința mea. Consider că sub îndrumările și consultațiile oferite de dl A. Sîmboteanu, voi reuși să finalizez cu bine și teza de doctor.

Tema dezvoltării durabile a teritoriilor și așezărilor umane este o temă complexă, vastă și mereu în schimbare. De aceea, această temă va avea mereu nevoie de cercetări, de actualizarea pro-

blemei atât la nivel național, în Republica Moldova, cât și la nivel global, mondial. Folosind informațiile, bazându-mă pe exemplificări practice, doresc să evidențiez în teză situații particulare privind dezvoltarea durabilă a domeniului vizat, inclusiv reliefaarea diferențelor existente între Republica Moldova și celelalte state europene. Totodată, îmi propun să îmbogățesc glosarul de termeni specifici și să realizez un studiu elocvent asupra lucrărilor de specialitate, în care sunt abordate problemele din domeniu (de ex.: colaborare cu Doing Business 2019/ Training for Reform).

Îmi doresc o lucrare care să fie o modalitate de reliefare a importanței instituțiilor publice în gestionarea așezărilor umane în vederea dezvoltării sociale și economice, pentru abilitarea comunităților, reabilitarea infrastructurii sociale, promovarea cooperării

intercomunitare și implementarea inițiativei europene de dezvoltare pentru îmbunătățirea calității vieții, condițiilor de trai și un viitor mai bun pentru generațiile următoare.

Eficiența energetică – prioritate a primăriei Edineț

În viziunea primăriei Edineț eficiența energetică constituie un factor determinant în prestarea serviciilor publice de calitate. În acest sens, a fost lansat proiectul „Tehnologii inovative de eficiență energetică în sistemul de livrare a apei în municipiul Edineț”, care include și orașul limitrof Cupcini. Cu acest proiect, primăria a participat la Programul bunelor practici locale, implementat de IDIS „Viitorul” cu suportul financiar al Consiliului European, fiind distinsă cu Premiul II la secțiunea „Servicii publice de calitate, mai aproape de cetățeni”. Despre implementarea acestui proiect și rezultatele lui ne relatează **Constantin COJOCARU, primar al municipiului Edineț**.

Aprovizionarea cu apă este una vitală pentru orice localitate, care este un sistem de funcționare continuă, dar și unul cu anumite probleme, precum ar fi consumul excesiv de energie sau unele defecțiuni tehnice. De aceea, pentru a reduce consumul de energie la sistemele de alimentare cu apă și canalizare, primăria municipiului Edineț a decis, în 2017, în comun cu primăria orașului Cupcini, să implementeze tehnologiile inovative de eficiență energetică în sistemul de livrare a apei, cu suportul PNUD Moldova.

Primăriile celor două orașe și-au fixat drept obiectiv major în cadrul proiectului, prevăzut până în 2020, modernizarea sistemelor de aprovizionare cu apă și de canalizare (AAC) în cadrul Planurilor de dezvoltare socioeconomică urbană. Situația actuală a localităților vizate va fi îmbunătățită ca urmare a realizării obiectivului principal al proiectului: modernizarea sistemului de alimentare cu apă în zonele urbane cu un potențial de creștere economică considerabilă.

Proiectul corespunde viziunii, obiectivelor și direcțiilor de dezvoltare a

sectorului AAC, conform Programului regional sectorial de alimentare cu apă și de canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, a Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Edineț (2015–2020), Planului de dezvoltare și îmbunătățire a activității ÎM „Apă-Canal” Edineț, priorităților Studiului de fezabilitate „Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini”.

La toate etapele de realizare a proiectului (desfășurarea achizițiilor, realizarea și monitorizarea lucrărilor) au fost implicați activ reprezentanții comunităților celor două orașe. Mai mult decât atât, proiectul a fost realizat într-un mod transparent, asigurând o vizibilitate maximă prin postări publice. Acest fapt a sporit accesul cetățenilor la informații veridice și a stimulat participarea acestora în monitorizarea managementului și a sistemului de alimentare cu apă și canalizare.

Un factor, la fel de important în desfășurarea cu succes a lucrărilor de implementare a proiectului,

l-a constituit cofinanțarea acestuia de către băștinașii migranți, care au contribuit, în mare măsură, la completarea bugetului proiectului prin donații.

Voi mai remarca și faptul că obiectivele principale ale proiectului se axează pe eficientizarea serviciului public de gestionare a sistemului de alimentare cu apă a orașelor Edineț și

Și rezultatele implementării proiectului au fost cele așteptate. Astfel, până în prezent, odată cu montarea convertizoarelor de frecvență și a instalațiilor de compensare a energiei reactive la stațiile de pompare, pierderile de energie electrică s-au redus cu 30%, iar tariful pentru apă s-a micșorat cu 20%, de care beneficiază populația celor două orașe, toate instituțiile publice. Au fost lichidate, totalmente, scurgerile de apă, întreruperile de alimentare cu apă.

Urmare, au fost îmbunătățite cu mult condițiile de trai ale locuitorilor celor două orașe, tehnologiile inovative de

Cupcini. Totodată, proiectul ține de stimularea inițiativelor privind consolidarea și dezvoltarea economiei regionale și a infrastructurii de importanță regională și locală, care este în conformitate cu Programul sectorial regional de aprovizionare cu apă și sanitație, se încadrează în abordarea integrată de dezvoltare a serviciilor de apă și de canalizare.

eficiență energetică fiind puse ca bază a dezvoltării economice. Totodată, serviciul comunitar de alimentare cu apă și sanitație a devenit mai rentabil, mai calitativ și mai eficient. Tot atât de important este și faptul că s-a format un sistem consolidat de cooperare în prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare stabilit între APL și comunitățile locale.

Premiul II obținut în cadrul Programului bunelor practici locale ne încurajează de a continua modernizarea sistemului de alimentare eficientă cu apă de calitate a populației celor două orașe, a instituțiilor publice, de a economisi sume importante ale finanțelor publice locale pentru implementarea de noi tehnologii inovative în diverse sfere de activitate ale localităților noastre.

Activismul social – factor determinant în dezvoltarea comunitară

*Promovarea spiritului de inițiativă socioeconomică, a activismului social în comunitățile rurale din Republica Moldova constituie direcțiile principale în activitatea Institutului pentru Inițiative Rurale (IRI). Despre activitatea instituției am realizat un interviu cu **directorul Ruslan STÂNGA**.*

CORRESPONDENTUL: Pentru început, prezentați, vă rog, pe scurt Institutul pentru Inițiative Rurale.

R. STÂNGA: Institutul pentru Inițiative Rurale (IRI - acronim din englezescul Institute for Rural Initiatives) este o organizație non-guvernamentală, non-profit și de interes public ce urmărește promovarea spiritului de inițiativă socioeconomică în comunitățile rurale din Republica Moldova, având ca scop îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și a aspirațiilor lor pentru o societate mai bună.

În prezent, IRI își desfășoară activitatea în peste 50 de comunități rurale de pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Nivelul general de subdezvoltare și izolare a comunităților rurale, precum și decalajul îngrijorător al dinamicii de dezvoltare între mediul urban și rural, au

determinat misiunea IRI de a facilita și susține inițiative ce generează sau facilitează procese de dezvoltare în comunitățile dezavantajate/marginalizate din Republica Moldova.

Direcțiile principale de activitate a IRI constituie asemenea activități și politici precum: promovarea spiritului de coeziune socială și incluziune în Republica Moldova; îmbunătățirea calității educației în mediul rural din Republica Moldova, a actului de guvernare în satele și orașele mici ale țării; impulsarea spiritului de participare și activism civic în interesul comunității; edificarea spiritului de inițiativă socială și economică a comunităților din mediul rural; promovarea conceputului de mobilitate academică și profesională în mediul rural.

COR.: Cum colaborați cu primăriile în vederea realizării misiunii IRI?

R. S.: Una dintre prioritățile IRI este stabilirea și fortificarea parteneriatelor cu autoritățile publice locale în procesul de dezvoltare a comunităților rurale din Republica Moldova. În stabilirea acestor parteneriate un rol important îl joacă perceperea beneficiului parteneriatului pentru dezvoltarea comunității, care constă în asistența oferită de IRI în procesul creării și consolidării parteneriatelor comunitare durabile în interiorul comunităților ce confirmă deschiderea APL în procesul dat. Primăriile, parteneri IRI, colaborează cu grupuri de inițiativă locală prin susținere financiară sau materială a inițiativelor locale, implică

comunitatea în procesul de luare a deciziilor la nivel local, elaborează planuri de dezvoltare locală adaptate necesităților comunității, participă la sesiunile consultative de lucru, ce vizează nemijlocit eficientizarea procesului de dezvoltare comunitară.

COR.: În ce măsură sunt realizate inițiativele comunitare?

R. S.: Putem aduce multe exemple de valorificare a potențialului de inițiativă al comunităților. Astfel, în satul. Gaidar, UTA Găgăuzia, comunitatea, împreună cu APL, au reușit să construiască un parc de agrement în centrul satului.

Iar în satele Chetrosu, raionul Drochia, și Huluboaia, raionul Cahul, comunitățile au amenajat cu puterile proprii terenuri de joacă pentru copii.

Aș mai adăuga aici spotul video „Insulele Speranței”, lansat de IRI în care este redat procesul și impactul inițiativelor implementate cu concursul IRI în 30 de comunități rurale din Republica Moldova.

**Interviu realizat de
Vlad IONAȘCU**

Protagonista acestor inițiative, Pelaghia Cioban, fostă educatoare la grădinița de copii, când s-a pensionat, a rămas în ansamblul de cântece și dansuri pe care-l conduce. Participa la tot felul de evenimente culturale. Viața a prins un curs liniștit și ușor monotonic. Însă, într-o zi, a aflat despre oportunitatea de a participa la mai multe traininguri organizate de Institutul pentru Inițiative Rurale (IRI), unde a învățat să scrie proiecte, să obțină granturi, să implice oamenii din comunitate și să discute cu ei despre problemele satului ce pot fi soluționate, au învățat să fie pragmatici, să creadă în forțele proprii și să nu stea cu mâinile în sân.

Și dna Pelaghia Cioban și-a propus să amenajeze parcul din centrul satului,

care timp de zeci de ani s-a transformat într-o pășune pentru vaci și oi, precum și depozit pentru deșeuri. Au obținut un grant mic de la Institutul pentru Dezvoltare Rurală (IRI) și au adunat oamenii. Le-a spus că dorește să facă o schimbare, dar pentru aceasta este nevoie de implicarea tuturor. „În prima zi s-au

Inițiative sociale la Cazaclia

adunat peste 350 de oameni. Bătrânii care nu puteau să ne ajute, au găsit plăcinte. Am devenit o echipă unită și eficientă”, își amintește femeia, trecând pe o cărare îngrijită, pavată, care împarte parcul în două părți.

Alături de părinți și copii la amenajarea parcului, la curățarea lacului, la instalarea unor bănci în parc etc.

„Schimbarea are loc atunci când oamenii înțeleg că este nevoie de o schimbare și se implică”, este de părere Ruslan Stânga, directorul IRI. Sunt oameni simpli care încearcă să abordeze problemele din comunitatea lor și

să se implice eficient în procesul de luare a deciziilor la nivel local”.

Aceste practici învățate de la experții internaționali, dar și succesul obținut când lucrurile nu au stat pe loc, au făcut-o pe Pelaghia Cioban, dar și pe consăteni, să înțeleagă că pentru dezvoltarea și amenajarea satului nu contează atât de mult banii, cât implicarea oamenilor. Ceea ce au demonstrat pe deplin oamenii din Cazaclia. Și a început o nouă rundă de dezbateri privind readucerea la viață a bătrânului și prăfuitului club din centrul satului Cazaclia, P. Cioban fiind sigură că planul va fi realizat în conlucrare cu întreaga comunitate.

Ion VLADIMIR

Autoritățile publice - beneficiare ale noului sistem de evidență contabilă SIECAP

Creată în 2018, prin fuziunea a trei întreprinderi de stat: „Fintehinform”, „Fiscservinform” și „Vamservinform”, în contextul reformei administrației publice, promovată de Guvern, Instituția publică, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF), despre care v-am informat în numărul precedent al ziarului „Funcționarul Public”, a lansat, într-un modernizarea evidenței contabile în autoritățile și instituțiile publice, mai multe servicii noi. Unul dintre ele îl constituie Sistemul Informațional Integrat de Evidență Contabilă în Autoritățile Publice pe platforma 1C (SIECAP). Pentru utilizarea lui eficientă și operativă au fost susținute mai multe cursuri de instruire cu contabilii instituțiilor de stat. Și sistemul este aplicat tot mai pe larg în aceste instituții, numărul beneficiarilor constituind, actualmente, circa 900 de entități.

Potrivit aprecierilor date de reprezentanții acestor entități, SIECAP pe platforma 1C facilitează procesele

de lucru ale contabililor la procesarea documentelor primare în format electronic, introducerea informației în rapoartele financiare și expedierea acestora în adresa instanțelor superioare. Principalul avantaj al utilizării SIECAP pe platforma 1C constă în faptul că acesta permite contabililor să întocmească mai rapid notele contabile și rapoartele financiare în format electronic și să le coordoneze direct cu Ministerul Finanțelor.

În același timp, utilizatorii acestui sistem beneficiază de consultanță și suport oferit de specialiștii CTIF. În primele trei luni ale anului, aceștia au acordat, beneficiarilor SIECAP, la solicitare, peste 9,3 mii de consultații prin telefon, poșta electronică sau prin rețelele de socializare.

Utilizarea SIECAP pe platforma 1C asigură automatizarea evidenței contabile a sectoarelor din gestiunea autorităților și instituțiilor publice. Fiind ajustat de către CTIF la planul de conturi și noua clasificare bugetară,

acest sistem este unicul program integrat ce conține toate modulele necesare pentru ținerea evidenței contabile, conform cerințelor Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015 și asigură interacțiunea cu sistemele informaționale ale Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și Casei Naționale de Asigurări Sociale în conformitate cu legislația financiară, inclusiv a Legii cu privire la finanțele publice locale.

În prezent, de acest sistem beneficiază 233 de primării, peste 200 de instituții de învățământ din țară, mai multe Consilii raionale, Direcții raionale de finanțe, de

învățământ și de asistentă socială, dar și un șir de autorități publice centrale, printre care Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Serviciul Fiscal de Stat, Secretariatul Parlamentului, Consiliul Superior al Procurorilor etc.

Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe este permanent disponibil pentru a acorda consultanță și susținere primăriilor și instituțiilor publice interesate în aplicarea acestui sistem modern de evidență contabilă.

Anatol BARBEI,
șef Serviciul
de presă al CTIF

Instruiri privind dezvoltarea regională

În luna aprilie curent, Agenția de Dezvoltare Regională Nord a organizat la Bălți, Soroca și Edineț trei seminare de instruire cu genericul „Politica dezvoltării regionale și planificarea integrată”, la care au participat reprezentanții a peste 70 de autorități publice locale de nivelurile I și II din regiune.

Instruirile au fost axate pe următoarele subiecte: realizările și provocările politicii de dezvoltare regională; monitorizarea și evaluarea politicilor de dezvoltare regională; instrumentele moderne de planificare strategică (GIS); prezentarea Ghidului investițional al Regiunii de Dezvoltare Nord;

oportunități de finanțare pentru APL și Întreprinderile Mici și Mijlocii.

Seminarele de instruire s-au desfășurat în scopul realizării Strategiei de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020 „Îmbunătățirea Guvernanței regionale”, măsura „Politica dezvoltării regionale și planificarea integrată”.

În cadrul seminarelor, șefa Secției politici regionale și cooperare externă (SPRCE) a ADR Nord, Maria Prisacari, a vorbit despre realizările și provocările politicii de dezvoltare regională în țara noastră și a prezentat un studiu de caz privind impactul asistenței externe în domeniul dezvoltării regionale

în Regiunea de Dezvoltare Nord. Specialiștii SPRCE s-au referit la monitorizarea și evaluarea politicilor de dezvoltare regională, la fișele de indicatori de monitorizare, precum și la posibilitățile sistemului GIS, un instrument modern de planificare strategică.

Participanții la seminare au fost implicați în desfășurarea unor exerciții practice privind modul de colectare a datelor pentru monitorizarea politicii de dezvoltare regională și de creare a hărților GIS.

Asemenea instruirii au impact pozitiv și contribuie la creșterea pregătirii profesionale a specialiștilor din autoritățile publice locale.

**Sursa: Serviciul
de presă ADR Nord**

În acest număr de ziar continuăm să abordăm tematica

privind comunicarea în administrația publică, ceea ce reprezintă un proces bilateral: el presupune atât transmiterea ordinelor, a informației și a sfaturilor la centrul de decizie (adică la primar, la președintele de raion, la consiliul local, la consiliul raional), precum și transmiterea deciziilor luate, de la acest centru în alte părți ale instituției. Despre unele principii și atitudini comunicative vă propunem să vă informați mai detaliat din materialul selectat din Ghidul practic „**Instrumente de bună guvernare la nivel local**”.

Cele mai importante principii și atitudini comunicative pentru prevenția și rezolvarea conflictului prin dialog sunt următoarele:

1. Acceptarea comunicării. Comunicarea înseamnă împărtășirea propriilor trăiri, efortul de a cunoaște și a înțelege trăirile celuilalt și cooperarea în găsirea unei soluții reciproc avantajoase.

2. Prezentarea preocupărilor cuiva nu înseamnă și rezolvarea unor probleme.

3. Atitudinea stă la baza unei bune comunicări și reprezintă voința, hotărârea de a-l înțelege pe celălalt sau de a te face înțeles, implicarea și concentrarea tuturor eforturilor în rolul care îți revine în comunicarea respectivă, de ascultător sau de vorbitor. O comunicare eficientă se poate învăța. Dar atunci când atitudinea unei persoane nu este propice bunei comunicări, comportamentele nu o ajută.

4. Alegerea momentului. Momentul potrivit este la fel de important ca și alocarea timpului necesar pentru rezolvarea conflictului.

5. Toleranța reciprocă. Toleranța față de dificultatea oamenilor de a comunica și față de propriile dificultăți este importantă. În acest sens, trebuie să existe:

- a) așteptări realiste față de comunicare;
- b) dreptul la opinii și la exprimarea lor;
- c) curajul de a comunica clar într-un conflict și de a-ți prezenta mesajul cu fermitate, dar respectuos;
- d) dreptul la reacție emoțională spontană;
- e) dreptul la inconsecvență.

6. Claritatea mesajului, care presupune adaptarea la stilul de comunicare al celorlalți.

„Comunicarea, o comunicare corectă, constructivă, constituie un factor determinant în stabilirea relațiilor între oameni, între instituții, între instituții și oameni, după cum se spune și în Ghidul practic „**Instrumente de bună guvernare la nivel local**”, prezentat pe capitole în paginile ziarului „**Funcționarul Public**”, ne scrie la redacție **Ilie VĂRTOSU, primar al comunei Mălăiești, raionul Orhei**.

„Prin comunicare conlucreăm cu oamenii din comună, asigurăm o cooperare comunitară cu implicarea activă a oamenilor pentru soluționarea multor probleme ale comunității, adică ale lor. Dar nu numai la nivel local. Comunicarea cu colegi din România sau din alte țări rezultă în stabilirea parteneriatelor durabile cu investiții solide în dezvoltarea

localităților noastre Mălăiești și Tîrzieni. Astfel, avem stabilite Acorduri de înfrățire cu 6 comune din România. Și colaborarea noastră este tot mai fructuoasă. De exemplu, împreună cu comuna Iaslovăț, județul Suceava (primar – Ion Cotoara), lucrăm la un proiect pentru toate văstrele - Parcul Rural Mălăiești. Au fost efectuate lucrări de amenajare, de pavare a tro-

Principii și atitudini comunicative

7. Evitarea atacului la persoană. Atacul la persoană generează conflict.

8. Interactivitatea dialogului prin feedback bilateral, prin ajutor reciproc și prin cooperare versus competiție.

Comunicarea cu cetățenii

Autoritățile publice locale trebuie să urmărească, în activitatea lor, satisfacerea interesului general al populației. Ele

au obligația să se apropie de membrii colectivităților locale și să mențină un contact permanent cu aceștia. În acest sens, administrația publică trebuie să comunice, să fie deschisă dialogului, să respecte și să ia în considerare cetățeanul.

Autoritățile trebuie să informeze public cetățenii despre activitatea organizațiilor din sectorul public, despre modul de funcționare și atribuțiile acestora, despre legalitatea și oportunitatea deciziilor adoptate. Totodată, prin comunicarea publică se urmărește scopul de a cunoaște nevoile și dorințele populației, pentru ca, prin rolul și atribuțiile pe care le dețin instituțiile publice din localitate, să le poată soluționa, realizându-se, astfel, un interes general.

Cetățeanul trebuie să fie informat cu privire la existența și modul de funcționare a serviciilor publice, trebuie ascultat atunci când își exprimă nemulțumirea, trebuie să-i fie luate în considerare dorințele și nevoile.

Prin comunicare făurim succesul

tuarelor, a fost instalată scena, mai multe bănci, aranjate locuri de joacă pentru copii. Am făcut vizite reciproce cu colective de artiști amatori, prezentând concerte la diferite sărbători din localitățile noastre. Am discutat despre planurile de viitor privind implementarea în comun a unor proiecte sociale.

Foarte impresionantă a fost participarea la sesiunea ordinară a Adunării generale a Asociației Comunelor din România (A.Co.R.), la care a participat premierul român Viorica Dăncilă, însoțită de mai mulți miniștri, dar și de 500 de primari de comune din România. Am avut parte de o comunicare relevantă cu colegii noștri, am aflat multe lucruri interesante, practici

avansate pentru eficientizarea activității autorităților locale din Republica Moldova. De aceea și consider că, prin comunicare, am însușit multe idei inovatoare pe care le aplicăm la noi, spre binele consătenilor noștri. Și e binevenită amploarea de înfrățire a localităților noastre cu cele din România că, având aceeași limbă, datini și obiceiuri, putem comunica frățeste și stabili parteneriate de colaborare în domeniul economic, social, cultural.

Și celelalte componente ale Ghidului sunt de real folos pentru autoritățile publice locale, deoarece este un îndrumător sub toate aspectele pentru o bună guvernare la nivel local”, conchide Ilie Vărtosu.

Semnificația sărbătorii de Paști

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, Învierea fiind, după cum spunea părintele Arsenie Boca, singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși.

La câteva zile după in-

trarea solemnă în Ierusalim (de Florii), Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, a înviat din morți. Toată această succesiune de evenimente au avut loc în numai o săptămână, cea a Patimilor, care precede Învierea.

Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie

a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

După intrarea solemnă în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt, iar după trei zile a înviat din morți. Duminică dis-de-dimineată, Iisus Hristos a înviat ca un biruator, cu puterea dumnezeirii Sale, ca să împlinească Scriptura și cele hotărâte de iconomia divină pentru mântuirea neamului omenesc.

Tradiții pascale promovate de Angela DON

Încondeierea ouălor de Paști este o răspândită tradiție precreștină. În general, în istoria artei oul este simbolul Învierii.

Folclorul conservă mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouăle de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea s-au înroșit de la sângele ce picura din rănilor lui Iisus. Ouăle încondeiate sunt și o parte a artei populare. Ele au devenit un hobby creativ pentru **Angela DON, absolventă a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, Facultatea „Pictură și grafică”, în prezent, profesoară de educație plastică și tehnologică la școala din satul Lalova, Rezina, care ne mărturisește despre hobby-ul său.**

Totul a început de la propunerea lui Sergiu Hanganu, director al pensiunii turistice „Hanu lui Hanganu”, care m-a îndemnat să însușesc tehnica de încondeiere a ouălor de Paști. Toate etapele tehnicii mi le-au dezvăluit meșterile din România, invitate la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, de Sfintele Sărbători de Paști. Pe parcursul însușirii tehnicii de încondeiere, am descoperit multe lucruri care m-au impresionat.

M-am informat din istoria

ouălor încondeiate din arhiva Muzeului, despre motivele și ornamentele tradiționale specifice diferitelor zone ale Republicii Moldova.

Încondeiez ouă naturale: ouă de găscă, de rață, de struț. Ouăle sunt mai întâi spălate, apoi golite cu seringă. Ornamentele sunt executate cu ajutorul unui instrument, înmuiat preventiv în ceară naturală fierbinte, apoi, pe etape, fiind înmuiat în culorile cromatice. Vopselele sunt pregătite din timp, obținute din coloranți sintetici.

Ouăle le încondeiez, în

fond, cu scopul de a face colecție pentru a transmite generației tinere tradițiile și obiceiurile de Paști, dar și ca suvenir pentru turiștii veniți pe meleagurile noastre.

Cu mostrele pregătite de mine, particip la diverse expoziții de la Moldexpo, la Artico, în instituții de învățământ, dar și peste hotare. O deosebită plăcere a fost pentru mine să particip, în ultimii patru ani, la expozițiile/master-class tradiționale „Festivalul ouălor încondeiate” de la Lisabona, Portugalia, organizatoare fi-

ind Diaspora Asociației „Trei Culori” (președinte - Valeriu Ticu).

Practicând acest meșteșug popular, am găsit unde să-mi utilizez abilitățile mele creative, fiind profesoară de educație tehnologică și educație plastică. Cu siguranță, dezvoltându-le, transmit fiecărui doritor interesul de a cunoaște artele populare, valorificând permanent necesitatea păstrării și transmiterii lor mai departe spre dăinuirea noastră ca neam.

Ion AXENTI

Abonarea 2019

Continuă abonarea pentru anul 2019 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC,”** publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Sergiu VLADÎCA - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Dat la tipar 24.04.2019

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică